

Poziv za projektne prijedloge Ulaganje u vruću tačku biodiverziteta Mediteranski basen

Mali grantovi na Balkanu

Zemlje: Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Sjeverna Makedonija

Datum otvaranja poziva: Ponedjeljak, 1. februar 2021.

Rok za predaju prijedloga: Petak, 26. februar 2021. 23.59 CET

Budžet:: Minimalni projektni budžet je USD 5,000, a maksimalni USD 30,000.

Vremenski okvir: Najraniji mogući početak projektnih aktivnosti je 1. maj 2021, a projekti moraju biti završeni najkasnije do 30. aprila 2022.

CEPF, u saradnji sa BirdLife International, DOPPS – BirdLife Slovenija i Društva za zaštitu i proučavanje ptica Srbije, u ulozi [regionalnog implementacionog tima](#) (RIT) za vruću tačku Mediteranskog basena, poziva na predaju projektnih prijedloga u obliku Pisma namjere (Letters of Inquiry-LOIs) za male grantove. Podnosiocima prijava savjetujemo da pažljivo i u potpunosti pročitaju ovaj poziv i odgovarajuća dokumenta i predaju Pismo namjere.

OPŠTE INFORMACIJE

Fond za kritično ugrožene ekosisteme [Critical Ecosystem Partnership Fund \(CEPF\)](#) je zajednička inicijativa Francuske agencije za razvoj, međunarodne nevladine organizacije Conservation International, Evropske unije, GEF-a (Globalnog fonda za zaštitu okoliša), Vlade Japana, fondacije John D. i Catherine T. MacArthur i Svjetske banke. Dodatno finansiranje za male grantove u balkanskom podregionu omogućila je MAVA fondacija. Osnovni cilj CEPF-a je obezbijediti uključenje civilnog društva u očuvanje bioraznolikosti.

Mediteranski basen je drugo najveće područje proglašeno kao „hotspot“ odn. vruća tačka bioraznolikosti na svijetu i najveće je od pet područja koja su u zoni mediteranske klime. CEPF-ova niša za ulaganja u Mediteran je osmišljena kao participativni proces koji uključuje saradnju predstavnika civilnog društva, donatora i vladinih službi širom regiona. Rezultat tog procesa je Investicijska strategija (2017-2022), koja je uključena u krovni dokument – Ekosistemski profil, dostupan [ovde \(PDF – 31 MB\)](#). Ovaj dokument uključuje seriju strateških pravaca, dodatno podijeljenih na prioritete ulaganja koji određuju vrste aktivnosti i uslove za finansiranje od strane CEPF.

ISPUNJAVANJE USLOVA

Za finansiranje mogu da apliciraju nevladine organizacije, udruženja građana, univerziteti, i privatna preduzeća. Fizička lica se ne mogu prijavljivati direktno već samo u saradnji sa građanskim organizacijama.

Organizacije trebaju da imaju sopstveni bankovni račun i trebaju da, u skladu sa relevantnim nacionalnim zakonodavstvom, budu autorizovane za primanje dobrotvornih doprinosa.

Preduzeća ili institucije osnovane od strane vlade ispunjavaju uslove finansiranja samo ako mogu da dokažu da preduzeće ili institucija ima:

- Legalnu strukturu nezavisnu od bilo koje državne ustanove ili tijela;
- Ovlašćenje da se prijavi i primi privatna sredstva; te
- Da ne može izdati zahtjev po suverenom imunitetu.

Grantovi ne mogu da se koriste za:

- kupovinu zemljišta, nedobrovoljnu selidbu ljudi ili aktivnosti koje bi imale negativan uticaj na fizičko-kulturne resurse, uključujući i one koji su bitni za lokalne zajednice.
- aktivnosti koje bi štetno uticale na domorodačke narode ili aktivnosti koje nisu dobile široku podršku starosjediočkih naroda
- pomjeranje ili mijenjanje bilo kakve nepokretne kulturne baštine (uključuje područja koja imaju arheološku, paleontološku, istorijsku, religijsku ili jedinstvenu prirodnu vrijednost).

Predložene aktivnosti treba da uzmu u obzir sve ostale relevantne zaštitne i socijalne mjere kako je opisano na [CEPF web-stranica](#)

PRIHVATLJIVE AKTIVNOSTI

Ovaj poziv je ograničen za prijavu aktivnosti i lokaliteta izvođenja aktivnosti opisanih ispod.

Uvažiće se samo projektne prijave za sledeće strateške pravce i zemlje:

- **Strateški pravac 2:** “ Podržati održivo upravljanje riječnim slivovima kroz integrirane pristupe za očuvanje ugrožene slatkovodne biološke raznolikosti ”

Zemlje: Crna Gora

Projekti treba da se sprovedu unutar sledeće zone upravljanja slivom (CMZ): Sliv u okolini Nikšića

- **Strateški pravac 3:** “ Promovisati održavanje tradicionalnih praksi korišćenja zemljišta neophodnih za očuvanje mediteranske biološke raznolikosti u prioritetnim koridorima visoke kulturne i biološke raznolikosti”

Prihvatljiva staništa i tradicionalne delatnosti: pašnjaci i pastoralizam

Zemlje: Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Sjeverna Makedonija i Albanija

Projekti treba da se sprovedu u okviru sledećih prioritetnih koridora: Istočni jadranski koridor i koridor Jugozapadnog Balkana (**Figura 1**)

Projekti bi se trebali sprovoditi u ili u neposrednoj blizini ključnih područja biološke raznolikosti (KBA) koji su unutar gore spomenutih koridora i time povećao uticaj na ugroženi biodiverzitet. Lista ključnih područja biološke raznolikosti nalazi se u [ekosistemskom profilu](#) (strane 42-51) i detaljna mapa je takođe dostupna na [CEPF website](#).

Projektne prijedlozi mogu da se odnose samo na jedan od dva strateška pravca: Strateški pravac 2 ili Strateški pravac 3. Ukoliko želite da se prijavite za oba strateška pravca, trebate da prijavite dva odvojena projekta.

Projektni prijedlozi trebaju da se baziraju na **očuvanju bioraznolikosti kao temeljnoj komponenti** i trebaju da jasno pokažu pozitivne uticaje na status očuvanja biodiverziteta.

Gdje je to relevantno, podnositelji projekata se ohrabruju da svoje prijedloge usklade sa postojećim nacionalnim ili regionalnim inicijativama. Prihvatljive su i sinergije sa drugim organizacijama, pri čemu organizacija podnosilac treba da bude vodeći partner i podnosi prijavu, a uloge projektnih partnera se jasno navode u LOI.

Podnosioci projekata, koji nisu iz zemalja prihvatljivih za CEPF finansiranje, mogu da se prijave na projekte ukoliko su projektne aktivnosti usmjerene na potrebe očuvanja unutar zemalja koje ispunjavaju uslove finansiranja CEPF. Međunarodne i jake nacionalne organizacije se potiču da u svoje projekte uključe lokalne organizacije ili zajednice u ulozu projektnih partnera ili da objasne kako će lokalne zainteresovane strane da budu aktivno uključene u projektnu implementaciju.

Table 1. Prihvatljivi strateški pravci sa odgovarajućim prioritetima ulaganja [Molimo pogledajte Annex 1 za daljne smernice i inspiraciju]

Strategic direction	Investment priority / focal areas
<p>Strateški pravac 2: Podržati održivo upravljanje riječnim slivovima kroz integrirane pristupe za očuvanje ugrožene slatkovodne bioraznolikosti.</p> <p><i>Minimalni projektni budžet je USD 5,000, a maksimalni USD 30,000. Ukupni raspoloživ budžet iznosi USD 60,000.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prioritet ulaganja 2.1: Unaprijediti bazu znanja o bioraznolikosti slatkovodnih ekosustava i važnosti usluga slatkovodnih ekosustava. • Prioritet ulaganja 2.2: Poduzeti mjere za smanjenje prijetnji i poboljšati upravljanje odabranim lokacijama u prioritetnim slatkovodnim slivovima uz sudjelovanje lokalnih zainteresiranih strana. • Prioritet ulaganja 2.3: Angažirati državni, privatni sektor i ostale zainteresirane strane kako bi podržali integrirane prakse upravljanja riječnim slivovima koje smanjuju prijetnju po bioraznolikost u prioritetnim zonama upravljanja slivom (CMZ). <p><i>Molimo pogledajte Annex 1 za daljne smernice i inspiraciju</i></p>
<p>Strateški pravac 3: Promovisati održavanje tradicionalnih praksi korišćenja zemljišta neophodnih za očuvanje mediteranskog biodiverziteta u prioritetnim koridorima visoke kulturne i biološke raznolikosti.</p> <p><i>Minimalni projektni budžet je USD 5,000, a maksimalni USD 30,000. Ukupni raspoloživ budžet iznosi USD 90,000.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Investment Priority 3.1: Podržati lokalne zajednice u povećanju beneficija koje imaju od sprovođenja i unapređenja tradicionalnih praksi korišćenja zemljišta i poljoprivrede koja pogoduje biološkoj raznolikosti. • Investment Priority 3.2: Promovisati svest o vrednosti tradicionalnih praksi korišćenja zemljišta, prilagođenih biološkoj raznolikosti, među lokalnim zajednicama i vladinim donosiocima odluka, kako bi se osiguralo njihovo prepoznavanje i podrška. • Investment Priority 3.3: Podstaknuti poslovne aktere u trgovinskom lancu da podrže i promovišu tradicionalne prakse korišćenja zemljišta, koje pogoduju bioraznolikosti. <p><i>Molimo pogledajte Annex 1 za daljne smernice i inspiraciju</i></p>

COVID-19

COVID-19 ima ozbiljan uticaj na ruralne zajednice i potreba za revitalizacijom i podrškom u ovom trenutku je još veća. CEPF pozdravlja projektne intervencije za rešavanje ovih pitanja sve dok ostanu u skladu sa dole navedenim kriterijumima.

PROCES PRIJAVLJIVANJA

Prijave mogu biti napisane na **engleskom, srpskom, hrvatskom, bosanskom, crnogorskom, makedonskom i albanskom** jeziku.

¹Svi podnosioci prijave treba da koriste jedan od standardnih formulara Pisma namjere (LOI):

- [engleski](#)
- [srpsko-hrvatski](#)*
- [albanski](#)

* Za prijedloge projekata napisane na makedonskom jeziku, upotrijebite bilo koji od tri ponuđena obrasca.

Podnosioci trebaju da predaju projektnu prijavu do datuma zaključka poziva na CEPF-MED-RIT@birdlife.org.

Podnosioci prijave će dobiti potvrdu o prijemu projektne prijave od strane RIT.

Proces pregledavanja projektnih prijava traje 8 sedmica od zatvaranja poziva. Komisija za pregled projektnih prijedloga će da izabere najkvalitetnije prijedloge, koji će da ispunjavaju uslove iz gore navedenih sekcija. Svi podnosioci prijave će dobiti odgovor o ishodu procesa evaluacije od strane RIT-a.

Podnosioci prihvaćenih projektnih prijedloga biće pozvani da dodatno razrade svoje prijedloge u smislu detaljnijeg budžeta i logičke matrice. Finalni prihvaćeni projekti dobiće mali grant i ugovor između organizacije BirdLife International kao RIT za hotspot Mediteranski basen te podnosioca prijave (dobitnik granta). Grantovi će biti isplaćeni u američkim dolarima i ugovori će biti sklopljeni na engleskom jeziku.

PREPORUČENA DOKUMENTACIJA

Svim podnosiocima prijave preporučujemo da pomno pregledaju Strategiju ulaganja CEPF u Mediteranskom basenu, koja pruža više detalja o vrstama potencijalnih aktivnosti, koje CEPF finansira u okviru svakog Prioriteta ulaganja.

- Ekosistemski profil: [engleski](#) (PDF – 16 MB)
- Ekosistemski profil – Tehnički sažetak - Ecosystem Profile - Technical Summary: [English](#) (PDF – 2.2 MB)

Interaktivnoj mapi Mediteranskog hotspota može se pristupiti [ovde](#); koristite ikonu u gornjem desnom uglu “layer list” za odabir lejera koji želite pogledati.

CEPF se zalaže za integraciju roda u svoj profil. Podnositelji zahtjeva trebaju dizajnirati projekte i pisati prijedloge koji uzimaju u obzir rodna pitanja u postizanju njihovih utjecaja na očuvanje. CEPF je razvio nekoliko resursa koji mogu pomoći podnositeljima zahtjeva da osmisle, implementiraju i procijene rodno osviještene projekte ([CEPF Gender Toolkit](#), PDF – 359 KB) i razumeju šta CEPF traži u prijavi ([CEPF Gender Fact Sheet](#), PDF – 352 KB). Posetite web stranicu [CEPF and Gender webpage](#) kako biste saznali više o tome kako se CEPF osvrće

¹ Zarad jednostavnosti ovaj formular je prvobitno osmišljen kao srpsko-hrvatski, ali CEPF tim je svestan postojanja drugih zvaničnih jezika u zemljama bivše Jugoslavije, te da su oni međusobno razumljivi, pa napominjemo da tekst pisma namere možete unositi na sopstvenom jeziku (uključujući i makedonski).

na rodnu ravnopravnost u projektima koje podržava. Implementacija rodne ravnopravnosti u vašem projektu biće jedan od faktora evaluacije prijave.

Korisni izvori:

- Ispunjavanje uslova i kako se prijaviti - [Eligibility and How to Apply](#)
- Zaštitne mjere - [Safeguard Policies](#)
- CEPF i rodna ravnopravnost - [CEPF and Gender](#)
- 12 savjeta za prihvatanje vaše projektne ideje - [12 Tips for Getting Your Grant Idea Funded](#)
- Baza projekata CEPF - [CEPF Project Database](#)

KONTAKTNI DETALJI

Za pitanja ili sugestije, kao i pitanja u vezi projektnih ideja i ispunjavanja uslova prije predavanja prijave molim vas da kontaktirate RIT za vaš region:

- Marijana Demajo – koordinatorka za male grantove na Balkanu: marijana.demajo@pticesrbije.rs, tel: +381 631990742.
- Asistent za male grantove u Albaniji, Mirjan Topi na mirjan.topi@pticesrbije.rs

Za opšta pitanja o programu CEPF-a za hotspot Mediteranski basen molim vas da kontaktirate menadžerku za male grantove, Salwa Elhalwani na Salwa.Elhalawani@birdlife.org, ili posetite www.birdlife.org/cepf-med.

Figura 1. CEPF mapa koridora na Balkanu

ANNEX 1

I) Smernice za podnešene projektne prijave za strateški pravac 2

Gotovo jednu trećinu kritično ugroženih vrsta koje se nalaze u ovom hotspotu bioraznolikosti čine slatkovodne životinje i biljke. Javljaju se u širokom rasponu slatkovodnih ekosustava, uključujući rijeke, jezera, krške špiljske sustave, efemerne pustinjske vodotokove i obalne močvare. Potreba vode za poljoprivredu i ljudsku potrošnju jedan je od najuvjerljivijih razloga za održivo upravljanje prirodnim resursima. Međutim, slatkovodni ekosustavi su ovdje slabo zastupljeni u nacionalnim mrežama zaštićenih područja, pod pritiskom su prekomjerne upotrebe i zagađenja, a vrste koje tu žive pate od pretjerane eksploatacije i uznemiravanja. Klimatske promjene će vjerovatno pogoršati ove probleme.

Sredstva CEPF-a će se baviti potrebom za poboljšanjem znanja o važnim lokacijama za slatkovodnu biološku raznolikost, koristeći ovo kao priliku za izgradnju kapaciteta za istraživačke i akcije očuvanja slatkovodnih organizama. Pored toga, finansiranje će se takođe usredsrediti na akcije za sprovođenje na lokaciji, rad sa lokalnim akterima i angažovanje sa zainteresovanim stranama vladinog i privatnog sektora kako bi se osigurala povezanost u okviru sliva.

Nikšićko krško polje i okolina su globalno značajno mesto, posebno u pogledu ekoloških vrednosti (bogato ornitofaunom, faunom riba, biljnim vrstama i podzemnim biodiverzitetom). Ovo područje još uvek nije dovoljno istraženo. Područje se kvalifikuje za Natura 2000 i urađena su preliminarna istraživanja (za divlje ptice). Neophodna su dodatna istraživanja drugih taksona. Lokalitet je u blizini drugog po veličini crnogorskog grada Nikšića, pa je stoga pod čitavim nizom direktnih pristiska i prijetnji (urbanizacija, fragmentacija staništa, ilegalni lov na ptice, loše upravljanje otpadom, hidrološke intervencije i zagađenje, itd.). CEPF očekuje da će podržati projekte koji će biti korisni za buduću zaštitu ovog područja.

II) Smernice za podnešene projektne prijave za strateški pravac 3

Mediteranski biodiverzitet evoluirao je s ljudskim korištenjem zemljišta tijekom više tisuća godina do te mjere da mnoge od najugroženijih, kopnenih vrsta u ovoj vrućoj tački ovise o staništima koja se održavaju kontinuiranim ljudskim intervencijama u svrhu poljoprivrede, sezonske ispaše ili sakupljanja divljih plodova i biljaka.

Vrste koje ovise o tim antropogenim sustavima mogu postati ugrožene kad se napusti uspostavljeni sustav upravljanja pa nastupi sukcesija vegetacije, kad se tradicionalne, održive prakse promjene i izazovu degradaciju i eroziju (npr. prekomjerna ispaša) ili kad moderne poljoprivredne prakse i druge prakse korištenja zemljišta, uključujući upotrebu navodnjavanja i agrokemikalija, zamijene tradicionalne prakse i onemogućće supostojanje bioraznolikosti i poljoprivrednih sustava. Više informacija na [ekosistemskom profilu](#).

Uzroci ovih promjena brojni su, složeni i međusobno isprepleteni, te negativno utječu na biološku raznolikost, izvore prihoda i kulturu. Ključni, zajednički faktori s najvećim utjecajem u ciljanim CEPF-ovim mediteranskim regijama jesu:

- Ekonomska održivost: Sustavi tradicionalnog upravljanja obično iziskuju puno radne snage i mogu biti manje produktivni (barem u slučaju kratkoročne proizvodnje). Iako proizvodi mogu imati dobra organoleptička svojstva, nisku razinu ostataka pesticida i sl., nisu prepoznati na tržištu, cijena im je niska ili imaju ograničen pristup tržištima, stoga su i prihodi poljoprivrednika ograničeni.
- Nacionalne, regionalne i lokalne politike planiranja korištenja zemljišta: U mnogim slučajevima, potpore i uredbe ometaju održavanje tradicionalnih sustava, te se važnost bioraznolikosti, kao i usluge ekosustava, ne uzimaju u obzir.

U okviru ovog strateškog pravca (Tabela 1), CEPF-u je cilj poduprijeti organizacije civilnog društva na suradnju s upravljačima zemljišta u lokalnim zajednicama te s lokalnim poslovnim subjektima s ciljem razvijanja novih, inovativnih načina održavanja elemenata tradicionalnih praksi korištenja zemljišta koji su važni za biodiverzitet. **Za ovaj poziv za projektne prijedloge od posebnog su interesa pašnjaci i pastoralizam.**

CEPF usmjerava svoje investicije u koridore (Slika 1) koji su utvrđeni na temelju prisutnosti ugroženih endemskih vrsta, pružanja ključnih usluga ekosustava, važnosti održavanja otpornosti ekosustava, te sposobnosti da se zaštiti zdravlje i biološki integritet vruće tačke.

COVID-19 značajno je utjecao na ruralne zajednice, te je u ovom trenutku potreba da ih se revitalizira i podupre još veća. CEPF očekuje projektne intervencije koje će riješiti te probleme, a da su pritom usklađene s niže opisanim kriterijima.

Uspješni podnosioci prijave predat će projektne prijedloge (pisma namjere, LOI) koji trebaju zadovoljiti neke od navedenih kriterija:

- Pokazuju jasnu korist za očuvanje bioraznolikosti, pogotovo rijetkih i ugroženih vrsta (navedite znanstvene nazive vrsta).
- Razvijeni su u suradnji i u korist zajednice/a (a ne pojedinaca).
- Uključuju suradnju s lokalnim vlastima (opštine, županije, kantoni) koje iskazuju interes i podržavaju prijedlog (ako je primjenjivo).
- Uzimaju u obzir mlađu generaciju i načine na koje projekt može život na selu učiniti privlačnijim (npr. stvaranjem radnih mjesta, kombiniranjem tradicionalnih praksi, kulture i umjetnosti itd.).
- Uzimaju u obzir rod kao smjernicu prilikom odlučivanja o tome tko sudjeluje i tko ima koristi od projekta ([web-stranica CEPF and Gender](#)).
- Uzimaju u obzir intervencije predložene u odjeljku „Inspiracija“.
- Pozivaju se na prethodne projekte vezane za tradicionalne prakse u regiji podržane od strane drugih donatora.

Inspiracija

CEPF očekuje projektne prijedloge koji objedinjuju aktivnosti iz bilo kojeg od tri temeljna stupa:

- Stup politika: podržavanje usmjeravanja aktivnosti prema odgovornom razvoju i planiranju korištenja zemljišta s ciljem očuvanja biološke raznolikosti.
- Ekonomski stup: osiguravanje održivosti kroz ekonomski pristup, povećanje prihoda ostvarenih tradicionalnim načinom proizvodnje kroz prakse koje su održive i ne štete biodiverzitetu.
- Praktični stup: poticanje odgovornih praksi s ciljem očuvanja biološke raznolikosti.

Ideje za Stup politika:

- Osiguravanje integracije potrebe bioraznolikosti i održavanja tradicionalnih praksi, uključujući upravljanje zajedničkim (dijeljenim) resursima (npr. pašnjacima), u politikama prostornog planiranja na višim razinama ili u zakonima i pravilnicima.
- Poboljšanje i razvoj sporazuma o upravljanju i očuvanju između ključnih dionika i korisnika zemljišta koji sudjeluju u održivim praksama.
- Podržavanje nacionalnih, regionalnih, lokalnih i sektorskih politika i planova za unaprjeđenje tradicionalnog održavanja pašnjaka i integriranog korištenja resursa.
- Podržavanje sustava tradicionalnog upravljanja zajedničkim (dijeljenim) resursima poput vode (za životinjsku i ljudsku upotrebu) i pašnjaka (npr. pristup zajedničkim zemljištima, sustavi transhumantnog stočarstva).
- Izrada nacrtu programa subvencija ili poticaja za tradicionalne prakse koje ne štete biodiverzitetu, te napori usmjereni prema prihvaćanju od strane relevantnih institucija.

- Pružanje podrške razvoju kapaciteta potrebnih u ruralnom razvoju, konkretno povezane s pašnjacima i pastoralizmom.

Ideje za Ekonomski stup:

- Analiziranje lanaca vrijednosti i tržišta za proizvode proizašle iz tradicionalnih praksi, te informiranje zajednica i korisnika zemljišta o zaključcima kako bi mogli inicirati promjene.
- Izrada studije koja sadrži prijedloge aktivnosti koje će omogućiti ostvarivanje ekonomskog potencijala proizvoda proizašlih iz tradicionalnih praksi.
- Podržavanje lokalnih, poslovnih ideja koje nastoje povećati vrijednost proizvoda pašnjaka.
- Poticanje suradnje poljoprivrednika s ciljem povećanja njihove konkurentnosti na tržištu.
- Promicanje odgovornog korištenja biljnih sorta iz lokalnih izvora i lokalnih životinjskih pasmina u restoranima i turizmu.
- Pružanje podrške razvoju agroturizma i turizma temeljenog na prirodi.
- Podupiranje inovativnih pristupa za ekološki odgovorne poljoprivredne prakse kroz obnovu i prilagodbu tradicionalnih praksi.

Ideje za Praktični stup:

- Istraživanje koje će pokazati poveznicu između bioraznolikosti i praksi korištenja zemljišta.
- Održavanje i obnova elemenata krajobraza, poput živica, suhozida i lokvi, s ciljem stvaranja mikrostaništa za biodiverzitet, te održavanja stočarstva.
- Obrazovanje i podizanje svijesti o utjecaju praksi paljenja na pašnjake.
- Podupiranje sustava tradicionalnog upravljanja i najboljih praksi upravljanja zajedničkim resursima poput vode, pašnjaka i samoniklog bilja (aromatičnog i ljekovitog).
- Razvoj obrazovanja i podizanja svijesti unutar poljoprivrednog sektora o važnosti bioraznolikosti u pastoralnim krajobrazima.
- Izrada dokumenta koji sadrži opće smjernice za potrebe upravljanja pastoralnim, kulturnim krajobrazima.